

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชนและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนา ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพปัจจัยภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมบางประการของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจัยภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมบางประการของเกษตรกรกับความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพปัจจัยภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมบางประการของเกษตรกร

สภาพปัจจัยภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมบางประการของเกษตรกรของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเพื่อใช้ประกอบในการวิจัยได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้ทั้งหมดของครอบครัว การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำแหน่งทางสังคม และความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตร

1.1 เพศและอายุของเกษตรกร

จากการศึกษาเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 คน พบว่า เป็นเพศหญิงจำนวนร้อยละ 20.8 เพศชายจำนวนร้อยละ 79.2 จะเห็นว่าเกษตรกรเพศชายมีจำนวนมากกว่าเกษตรกรเพศหญิง

สำหรับอายุของเกษตรกรนั้นปรากฏว่า กลุ่มอายุระหว่าง 33 – 40 ปี มีจำนวนร้อยละ 38.9 รองลงมาคือกลุ่มอายุระหว่าง 41 - 48 ปี มีจำนวนร้อยละ 34.9 ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 49 - 56 ปี มีจำนวนร้อยละ 19.5 สำหรับกลุ่มอายุ 25 – 32 ปี มีจำนวนร้อยละ 5.4 และกลุ่มอายุมากกว่า 57 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.3 เกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดคือ 25 ปี ส่วนอายุมากที่สุดคือ 60 ปี อายุเฉลี่ย 42.43 ปี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 6.50

ตารางที่ 1 เพศและอายุของเกษตรกร

เพศและอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	118	79.2
หญิง	31	20.8
รวม	149	100
อายุ (ปี)		
25 – 32	8	5.4
33 – 40	58	38.9
41 – 48	52	34.9
49 – 56	29	19.5
มากกว่า 57	2	1.3
รวม	149	100

อายุต่ำสุด	25	ปี
อายุสูงสุด	60	ปี
อายุเฉลี่ย	42.43	ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.50	

1.2 สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แต่งงานแล้วและอยู่กินด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 70.5 รองลงมาเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 12.8 เป็นหม้ายร้อยละ 10.7 ส่วนที่แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 4.7 และที่หย่าแล้วมีเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น

ตารางที่ 2 สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	19	12.8
แต่งงานแล้ว	105	70.5
หม้าย	16	10.7
หย่า	2	1.3
แยกกันอยู่	7	4.7
รวม	149	100

1.3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาดำรงที่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือมีจำนวนร้อยละ 27.5 รองลงมาคือเกษตรกรที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ปวช. - ปวส. จำนวนร้อยละ 20.1 และ 20.1 ตามลำดับ สำหรับเกษตรกรที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนร้อยละ 18.1 ส่วนผู้ที่จบปริญญาตรีขึ้นไปนั้นมีจำนวนร้อยละ 14.1 เท่านั้น

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	41	27.5
มัธยมศึกษาปีที่ 3	27	18.1
มัธยมศึกษาปีที่ 6	30	20.1
ปวช. - ปวส.	30	20.1
ปริญญาตรีขึ้นไป	21	14.1
รวม	149	100

1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรมีตั้งแต่ 2 - 11 คน จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 5 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 - 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ ร้อยละ 40.3 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 - 4 คน สำหรับครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 9 - 11 คน มีเพียงร้อยละ 6.0 เท่านั้น

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-4	60	40.3
5-8	80	53.7
9-11	9	6.0
รวม	149	100

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรต่ำสุด 2 คน

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรสูงสุด 11 คน

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรเฉลี่ย 5 คน

1.5 ลักษณะการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าลักษณะการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกรร้อยละ 57.7 มีพื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าเพิ่มเติม ร้อยละ 26.8 มีพื้นที่เช่าผู้อื่นทั้งหมด ร้อยละ 19 มีพื้นที่เป็นของตนเองทั้งหมดทั้งหมด ร้อยละ 2.7 มีพื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์ โดยไม่ต้องเช่า จึงอาจกล่าวได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเองบางส่วน และเช่าเพิ่มเติม ลักษณะการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกรเช่นนี้ เป็นเพราะประการแรก สวนสัมในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เน้นใช้พื้นที่มากพอสมควร การเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตรจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าซื้อที่ดินเป็นของตนเอง และสาเหตุสำคัญอีกประการก็คือ สวนสัมที่มีอายุ ประมาณ 50 ปีขึ้นไปจะใช้เพาะปลูกสัมอีกได้ยาก เนื่องจากเป็นแหล่งสะสมโรคและแมลง ดังที่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่สวนสัมบางมคมมาแล้ว เกษตรกรจึงไม่มีความคิดที่จะซื้อที่ดินเป็นของตนเอง

ตารางที่ 5 ลักษณะการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร

ลักษณะการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่เป็นของตนเองทั้งหมด	19	12.8
พื้นที่เช่าผู้อื่นทั้งหมด	40	26.8
พื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าเพิ่มเติม	86	57.7
พื้นที่เป็นของตนเองบางส่วนและเข้าไปทำประโยชน์- โดยไม่ต้องเช่า	4	2.7
รวม	149	100

1.6 ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร

จากตารางที่ 6 จะพบว่าขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร 15 – 52 ไร่ มีจำนวนร้อยละ 49.0 รองลงมาคือขนาดการถือครองที่ดิน 53 – 90 ไร่ มีจำนวนร้อยละ 30.2 ขนาดการถือครองที่ดิน 91 – 128 ไร่ มีจำนวนร้อยละ 13.4 ส่วนขนาดการถือครองที่ดินมากกว่า 167 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.4 และขนาดการถือครองที่ดิน 129 – 166 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.0 จากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้ เกษตรกรที่มีขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรต่ำสุด 15 ไร่ ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรสูงสุด 500 ไร่ ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรเฉลี่ย 69.54 ไร่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 53.36

ตารางที่ 6 ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร

ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตร (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15 – 52	73	49.0
53 – 90	45	30.2
91 – 128	20	13.4
129 – 166	3	2.0
มากกว่า 167	8	5.4
รวม	149	100

ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร ต่ำสุด	15	ไร่
ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร สูงสุด	500	ไร่
ขนาดการถือครองที่ดินการเกษตรของเกษตรกร เฉลี่ย	69.54	ไร่
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ	53.36	

1.7 รายได้ทั้งหมดของครอบครัวเกษตรกร

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ของครอบครัวระหว่าง 250,001 – 400,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมาได้แก่ รายได้ระหว่าง 100,000 – 250,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 34.2 รายได้ระหว่าง 400,001 – 550,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 12.1 ส่วนรายได้มากกว่า 550,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.7 เกษตรกรที่มีรายได้ครอบครัวต่ำสุดคือ 100,000 บาทต่อปี ส่วนรายได้ครอบครัวสูงสุดคือ 700,000 บาทต่อปี รายได้ครอบครัวเฉลี่ย 319,932.89 บาทต่อปี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 106482.44 จากการวิจัยกล่าวได้ว่ารายได้ของเกษตรกรค่อนข้างสูงและไม่แตกต่างกันมากนัก อาจเนื่องมาจากการที่สัมเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง และเกษตรกรในกลุ่มตัวอย่างก็อยู่ในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาเหมือนกัน จึงทำให้มีเทคโนโลยีการผลิต การตลาด และปัจจัยอื่นๆ ที่ใช้สำหรับการเกษตรใกล้เคียงกัน เป็นผลให้รายได้ของครอบครัวของเกษตรกรอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามจากการสำรวจพบว่าเกษตรกรไม่น้อยยังปกปิดรายได้ที่แท้จริงอยู่ อันเป็นผลมาจากระหว่างการสำรวจนั้น กรมสรรพากรได้ทำการสำรวจสวนส้มและเก็บภาษีเพิ่มเติมจากเกษตรกร เกษตรกรบางส่วนจึงไม่กล้าบอกรายได้ที่แท้จริง

ตารางที่ 7 รายได้ทั้งหมดของครอบครัวเกษตรกร

รายได้ทั้งหมดของครอบครัว (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
100,000 – 250,000	51	34.2
250,001 – 400,000	76	51.0
400,001 – 550,000	18	12.1
มากกว่า 550,001	4	2.7
รวม	149	100

รายได้ทั้งหมดของครอบครัว ต่ำสุด	100,000	บาทต่อปี
รายได้ทั้งหมดของครอบครัว สูงสุด	700,000	บาทต่อปี
รายได้ทั้งหมดของครอบครัว เฉลี่ย	319,932.89	บาทต่อปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ	106482.44	

1.8 การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรของเกษตรกรร้อยละ 53.68 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ส่วนที่เหลือร้อยละ 46.32 เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม และการที่เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเป็นส่วนมากนั้น เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกในสมาคมสวน สัมร่วมพัฒนาทั้งหมด ซึ่งรวมถึงเกษตรกรที่เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่มด้วย ดังจะแยกได้ดังนี้ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 12 คน (ร้อยละ 5.5) สมาชิกสหกรณ์การเกษตร 52 คน (ร้อยละ 23.9) สมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส. 4 คน (ร้อยละ 1.8) สมาชิกกลุ่มเขตฯ เกษตรกร 1 คน (ร้อยละ 0.5) จะเห็นได้ว่าการที่เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ หลายกลุ่มนั้นจะเป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือกันเองทั้งในด้านเทคโนโลยีการผลิต การตลาด หรือ การแลกเปลี่ยน ให้ข้อมูลข่าวสารกันเองในกลุ่มด้วย อีกทั้งการที่เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรนั้น เพราะมีความสำคัญต่อเสถียรภาพ และมีผลต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรด้วย

ตารางที่ 8 การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรของเกษตรกร

การเป็นสมาชิกสถาบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมาชิกกลุ่มเกษตรกร	80	53.7
อื่นๆ (เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม)	69	46.3
รวม	149	100

1.9 ตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่าการมีตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกรร้อยละ 7.9 เป็นเกษตรกรที่ไม่มีตำแหน่ง ร้อยละ 7.4 มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 5.4 เป็นเกษตรกรที่มีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ส่วนที่เหลือร้อยละ 4.7 มีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และร้อยละ 3.4 มีตำแหน่งเป็นกำนัน หรือสารวัตรกำนัน จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม

ตารางที่ 9 ตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกร

ตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีตำแหน่ง	116	77.9
ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	7	4.7
คณะกรรมการหมู่บ้าน	11	7.4
อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	8	5.4
กำนันหรือสารวัตรกำนัน	5	3.4
อื่นๆ (มีตำแหน่งมากกว่า 1 ตำแหน่ง)	2	1.2
รวม	149	100

1.10 ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ในรอบสัปดาห์

ผลการศึกษาความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ในรอบสัปดาห์จากแหล่งข่าวสารประเภทสื่อบุคคลที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้รับพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้านเกษตรกรมากที่สุดคือร้อยละ 93.3 รองลงมาร้อยละ 89.9 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เกษตรของเอกชน และร้อยละ 14.1 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลร้อยละ 11.4 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 2.7 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ และยังพบว่าไม่ถึงร้อยละ 85.9 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลเลย

เจ้าหน้าที่การเกษตรของเอกชน เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เกษตรของเอกชนร้อยละ 65.1 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 23.25 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เกษตรของเอกชนในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 1.3 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เกษตรของเอกชนในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนร้อยละ 10.1 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ของเอกชนเลย

เพื่อนบ้านเกษตรกร เกษตรกรระบุว่าได้รับข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้านเกษตรกรร้อยละ 61.1 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 32.2 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้านเกษตรกรในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนร้อยละ 6.7 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้านเกษตรกรเลย

สำหรับผลการศึกษาความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ในรอบสัปดาห์จากแหล่งข่าวสารประเภทสื่อมวลชนที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้รับพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์มากที่สุดคือร้อยละ 100 รองลงมาร้อยละ 71.8 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 63.8 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเอกสารคำแนะนำ ร้อยละ 63.1 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากอินเตอร์เน็ต ส่วนที่เหลือร้อยละ 44.9 และร้อยละ 5.4 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ และหอกระจายข่าวตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ พบว่า

หนังสือพิมพ์ เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ร้อยละ 36.9 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 4.0 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 3.4 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนที่เหลือมีถึงร้อยละ 55.7 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์เลย

วิทยุกระจายเสียง เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงร้อยละ 37.6 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 38.2 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 2.0 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนร้อยละ 28.2 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเลย

วิทยุโทรทัศน์ เกษตรกรส่วนใหญ่ระบุว่าได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ร้อยละ 45.0 ในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 28.2 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 26.8 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์

หอกระจายข่าว เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากหอกระจายข่าวร้อยละ 4.7 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 0.7 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากหอกระจายข่าวในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ และมีถึงร้อยละ 94.6 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากหอกระจายข่าวเลย

เอกสารคำแนะนำ เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากเอกสารคำแนะนำร้อยละ 50.3 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 12.1 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเอกสารคำแนะนำในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 1.3 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเอกสารคำแนะนำในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ และยังพบว่าร้อยละ 36.2 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากเอกสารคำแนะนำเลย

ส่วนผลการศึกษาความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ในรอบสัปดาห์ จากแหล่งข่าวสารประเภทระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์พบว่าเกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากอินเทอร์เน็ตร้อยละ 40.9 ในช่วง 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 21.5 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากอินเทอร์เน็ตในช่วง 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 0.7 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากอินเทอร์เน็ตในช่วง 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ และสุดท้ายยังพบว่าร้อยละ 36.9 ระบุว่าไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากอินเทอร์เน็ตเลย

ตารางที่ 10 ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรจากแหล่งต่างๆ ในรอบสัปดาห์

แหล่งข่าวสารทางการเกษตร	จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารการเกษตรของเกษตรกร				
	5-6 ครั้ง	3-4 ครั้ง	1-2 ครั้ง	รวม (คน)	ไม่เคย (คน)
สื่อบุคคล¹					
เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล	-	4 (2.7)	17 (11.4)	21 (14.1)	128 (85.9)
เจ้าหน้าที่เกษตรของเอกชน	2 (1.3)	35 (23.25)	97 (65.1)	134 (89.9)	15 (10.1)
เพื่อนบ้านเกษตรกร	-	48 (32.2)	91 (61.1)	139 (93.3)	10 (6.7)
สื่อมวลชน²					
หนังสือพิมพ์	6 (4.0)	5 (3.4)	55 (36.9)	66 (44.9)	83 (55.1)
วิทยุกระจายเสียง	3 (2.0)	48 (38.2)	56 (37.6)	107 (71.8)	42 (28.2)
วิทยุโทรทัศน์	40 (26.8)	67 (45.0)	42 (28.2)	149 (100)	-
หอกระจายข่าว	1 (0.7)	-	7 (4.7)	8 (5.4)	141 (94.6)
เอกสารคำแนะนำ	2 (1.3)	18 (12.1)	75 (50.3)	95 (63.8)	54 (36.2)
อินเตอร์เน็ต	1 (0.7)	32 (21.5)	61 (40.9)	94 (63.1)	55 (36.9)

^{1,2} เกษตรกรแต่ละคนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

2.1 ความต้องการด้านหนังสือพิมพ์

ความต้องการของเกษตรกรต่อการได้รับความรู้ทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์นั้นได้ศึกษาครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ สถานที่อ่านข่าวสารการเกษตร ข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรต้องการอ่าน รูปแบบข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการอ่าน และเนื้อหาข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการอ่าน ซึ่งจะเสนอผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1.1 ความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตร และสถานที่อ่านข่าวสารการเกษตร

จากการศึกษากลุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 149 คนพบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.7 (92 คน) ไม่ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 17.5 (26 คน) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์น้อย ร้อยละ 14.1 (21 คน) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ปานกลาง และร้อยละ 6.7 (10 คน) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์มาก จากผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าเกษตรกรร้อยละ 38.3 (57 คน) มีความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์

สำหรับสถานที่อ่านข่าวสารการเกษตรนั้นปรากฏว่าเกษตรกรจำนวน 57 คน (ร้อยละ 100.0) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์จากสถานที่ตามลำดับดังนี้ จำนวน 48 คน (ร้อยละ 84.2) ซื้ออ่านเองที่บ้าน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 7.0) อ่านจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.3) อ่านที่บ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ และจำนวน 2 คน (ร้อยละ 3.5) อ่านจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตร และสถานที่อ่านข่าวสารการเกษตร

ประเด็นหัวข้อ	จำนวน (คน) (N = 149)	ร้อยละ
ความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตร		
ต้องการมาก	10	6.7
ต้องการปานกลาง	21	14.1
ต้องการน้อย	26	17.5
ไม่ต้องการ	92	61.7
รวม	149	100
สถานที่อ่านข่าวสารการเกษตร		
	(N = 57)	
ซื้ออ่านเองที่บ้าน	48	84.2
อ่านที่บ้านเพื่อนหรือญาติ	3	5.3
อ่านจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	4	7.0
อ่านจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน	2	3.5
รวม	57	100

2.1.2 ข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ที่เกษตรกรต้องการอ่าน

เกษตรกรต้องการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ทั้งหมด 57 คน (ร้อยละ 100.0) จากการศึกษาพบว่า มีจำนวน 33 คน (ร้อยละ 57.9) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาจำนวน 16 คน (ร้อยละ 28.1) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.5) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ที่เลือกซื้ออ่านเอง ส่วนที่เหลือจำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.8) ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดและมติชน ตามลำดับ สาเหตุที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้รับความนิยมมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ นั้น จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องหาซื้อหนังสือพิมพ์เองและชอบอ่านข่าวจากแผงขายหนังสือก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่เขียนข่าวสารต่างๆ ได้ดึงดูดความสนใจมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ แต่ก็ยังได้รับข้อมูลจากเกษตรกรว่าชอบเขียนข่าวเกินความจริง หรือความจริงถูกบิดเบือนไป

ตารางที่ 12 ข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ที่เกษตรกรต้องการอ่าน

ชนิดของหนังสือพิมพ์ที่ต้องการอ่าน	จำนวน (คน) (N = 57)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	33	57.9
เดลินิวส์	16	28.1
เลือกซื้ออ่านเอง	6	10.5
ข่าวสด	1	1.8
มติชน	1	1.8
รวม	57	100

2.1.3 รูปแบบข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรต้องการอ่าน

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 57 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่าเกษตรกรต้องการอ่านข่าวสารรูปแบบบรรยายเรื่องราวอย่างละเอียดจำนวน 33 คน (ร้อยละ 57.8) ต้องการอ่านข่าวสารรูปแบบตอบปัญหาด้านการเกษตรจำนวน 27 คน (ร้อยละ 47.3) ต้องการอ่านข่าวสารรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรจำนวน 23 คน (ร้อยละ 40.4) ต้องการอ่านข่าวสารรูปแบบเสนอวิชาการใหม่ๆ พร้อมภาพประกอบจำนวน 22 คน (ร้อยละ 38.6) ต้องการอ่านข่าวสารแบบชักชวนให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจำนวน 8 คน (ร้อยละ 14) ต้องการอ่านข่าวสารแบบสัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตรจำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.5) และต้องการอ่านข่าวสารทุกรูปแบบจำนวน 2 คน (ร้อยละ 3.5) การที่เกษตรกรต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรรูปแบบบรรยายเรื่องราวอย่างละเอียดนั้น เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงและต้องการข่าวที่ละเอียดพอที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อีกทั้งจากการสำรวจยังพบว่าข่าวที่ออกไปส่วนใหญ่ไม่ละเอียดพอ และไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และดีเหมือนข่าวสารที่น่าเสนอ

ตารางที่ 13 รูปแบบข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรต้องการอ่าน

รูปแบบของข่าวสารที่ต้องการอ่าน	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 121)	ร้อยละ (N = 57)
บรรยายเรื่องราวอย่างละเอียด	33	57.8
ตอบปัญหาด้านการเกษตร	27	47.3
ข่าวสารด้านการเกษตร	23	40.4
เสนอวิชาการใหม่ๆ พร้อมภาพประกอบ	22	38.6
ชักชวนให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	8	14.0
สัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร	6	10.5
อื่นๆ (ต้องการทุกรูปแบบ)	2	3.5

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.1.4 ประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการอ่าน

ประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 57 คน (ร้อยละ 100.0) ต้องการอ่านพบว่ามีจำนวน 44 คน ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรเรื่องตลาดผลผลิตทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมาต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรเรื่องสารเคมีที่ใช้ในการเกษตรจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 เรื่องการขยายพันธุ์พืชจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 38.6 เรื่องวิธีการทำการเกษตรแบบต่างๆ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 และเรื่องการเกษตรในต่างประเทศ การปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ และเกษตรกรที่ต้องการทุกเรื่องจำนวน 17, 15 และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8, 26.3 และ 5.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการอ่าน

ประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตร	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 146)	ร้อยละ (N = 57)
ตลาดผลผลิตทางการเกษตร	44	77.2
สารเคมีที่ใช้ในการเกษตร	27	47.4
การขยายพันธุ์พืช	22	38.6
วิธีการทำการเกษตรแบบต่างๆ	18	31.6
การเกษตรในต่างประเทศ	17	29.8
การปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ	15	26.3
อื่นๆ (ต้องการทุกเรื่อง)	3	5.3

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.2 ความต้องการด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง

ความต้องการของเกษตรกรต่อการได้รับความรู้ทางการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงนั้นได้ศึกษาครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการรับฟังรายการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียง สถานที่รับฟังรายการเกษตร สถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรต้องการรับฟังรายการ ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง การพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง รูปแบบรายการวิทยุทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับฟัง เนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับฟัง และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ซึ่งจะเสนอผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

2.2.1 ความต้องการรับฟังรายการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียง สถานที่รับฟังรายการเกษตร จากการศึกษากลุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 149 คนพบว่า เกษตรกรร้อยละ 32.9 (49 คน) ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงน้อย ร้อยละ 27.5 (41 คน) ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงปานกลาง ร้อยละ 26.2 (39 คน) ไม่ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง และร้อยละ 13.4 (20 คน) ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงมาก จากผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าเกษตรกรร้อยละ 73.8 (110 คน) มีความต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง

สำหรับสถานที่รับฟังข่าวสารการเกษตรนั้นปรากฏว่าเกษตรกรจำนวน 110 คน (ร้อยละ 100.0) ต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงจากสถานที่ตามลำดับดังนี้ จำนวน 55 คน (ร้อยละ 50.0) รับฟังจากที่บ้าน จำนวน 48 คน (ร้อยละ 43.6) นำไปฟังในไร่นาหรือขณะทำงาน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.5) รับฟังในรถ และจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.9) รับฟังจากบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ความต้องการรับฟังรายการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียง และสถานที่รับฟังรายการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง

ประเด็นหัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความต้องการรับฟังรายการเกษตร		
ต้องการมาก	20	13.4
ต้องการปานกลาง	41	27.5
ต้องการน้อย	49	32.9
ไม่ต้องการ	39	26.2
รวม	149	100
สถานที่รับฟังรายการเกษตร (N = 110)		
ฟังเองที่บ้าน	55	50.0
ฟังที่บ้านเพื่อนหรือญาติ	1	0.9
นำไปฟังในไร่นาหรือขณะทำงาน	48	43.6
ฟังในรถ	6	5.5
รวม	110	100

2.2.2 สถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรต้องการรับฟังรายการ

จากการศึกษาเกษตรกรจำนวน 110 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่าเกษตรกรต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุแบบ FM คลื่น 90, 91, 91.5, 92.5, 93.5, 95, 98, 100, 103.5 และ 105.5 MHz จำนวน 4, 4, 4, 3, 3, 28, 8, 6, 2 และ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6, 3.6, 3.6, 2.7, 2.7, 25.5, 7.3, 5.5, 1.8 และ 1.8 ตามลำดับ และยังมีเกษตรกรจำนวน 14, 11 และ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7, 10 และ 3.6 ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรทางสถานีวิทยุประจำจังหวัดที่เกษตรกรอาศัยอยู่ รายการร่วมด้วยช่วยกัน และสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามลำดับ ส่วนเกษตรกรที่ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุแบบ AM คลื่น 1000 KHz นั้นมีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 6.4) ที่เหลือจำนวน 44 คน (ร้อยละ 40.0) ต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากคลื่นทั้ง FM และ AM ทุกช่องที่เปิดไปเจอ

ตารางที่ 16 สถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรต้องการรับฟังรายการเกษตร

สถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรต้องการฟัง	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 144)	ร้อยละ (N = 110)
ฟังทั้ง FM และ AM ทุกช่อง	44	40.0
FM 95 MHz	28	25.5
สถานีวิทยุประจำจังหวัดที่เกษตรกรอาศัยอยู่	14	12.7
รายการร่วมด้วยช่วยกัน	11	10.0
FM 98 MHz	8	7.3
AM 1000 KHz	7	6.4
FM 100 MHz	6	5.5
FM 90, 91, 91.5, สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4,4,4,4	3.6, 3.6, 3.6, 3.6
FM 92.5, 93.5 MHz	3, 3	2.7, 2.7
FM 103.5, 105.5 MHz	2, 2	1.8, 1.8

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.2.3 ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง และการพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง

จากผลการศึกษาพบว่า มีเกษตรกรจำนวน 50 คน (ร้อยละ 45.5) ต้องการรับฟังผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงทั้งชายและหญิงพูดร่วมกัน จำนวน 28 คน (ร้อยละ 25.5) ต้องการรับฟังผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงแบบหญิงพูดคนเดียวตลอดรายการ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 21.8) ต้องการรับฟังผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงอย่างไรก็ได้ และจำนวน 8 คน (ร้อยละ 7.3) ต้องการรับฟังผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงแบบชายพูดคนเดียวตลอดรายการ

สำหรับการพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรที่ต้องการรับฟังนั้นพบว่า มีเกษตรกรจำนวน 40 คน (ร้อยละ 36.4) ต้องการรับฟังการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดภาษาท้องถิ่นเป็นกันเองกับทุกคน จำนวน 26 คน (ร้อยละ 23.6) ต้องการรับฟังการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดเป็นทางการสละมาๆ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 21.8) ต้องการรับฟังการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดอย่างไรก็ได้ และจำนวน 20 คน (ร้อยละ 18.2) ต้องการรับฟังการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดแบบมีอารมณ์ขัน

ตารางที่ 17 ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง และการพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง

ประเด็นหัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง	(N = 110)	
ชายพูดคนเดียวตลอดรายการ	8	7.3
หญิงพูดคนเดียวตลอดรายการ	28	25.5
ทั้งชายและหญิงพูดร่วมกัน	50	45.5
อย่างไรก็ได้	24	21.8
รวม	110	100
การพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับฟัง	(N = 110)	
พูดภาษาท้องถิ่นเป็นกันเองกับทุกคน	40	36.4
พูดเป็นทางการสละมาๆ	26	23.6
พูดแบบมีอารมณ์ขัน	20	18.2
อย่างไรก็ได้	24	21.8
รวม	110	100

2.2.4 รูปแบบรายการวิทยุทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับฟัง

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 110 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่ามีจำนวน 73 คน (ร้อยละ 66.4) ต้องการรับฟังข่าวสารรูปแบบบรรยายความรู้ด้านการเกษตร จำนวน 52 คน (ร้อยละ 47.3) ต้องการรับฟังข่าวสารรูปแบบรายการข่าวการเกษตร จำนวน 47 คน (ร้อยละ 42.7) ต้องการรับฟังข่าวสารรูปแบบตอบปัญหาด้านการเกษตร จำนวน 24 คน (ร้อยละ 21.8) ต้องการรับฟังข่าวสารรูปแบบรายการเพลงสลับสาระด้านการเกษตร และจำนวน 12 และ 12 คน (ร้อยละ 10.9 และ 10.9) ต้องการรับฟังข่าวสารรูปแบบพูดสนทนาด้านการเกษตร 2 คน และสัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร ตามลำดับ ส่วนจำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.5) ต้องการรับฟังข่าวสารรูปแบบรายการละครสลับสาระด้านการเกษตร

ตารางที่ 18 รูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียงทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับฟัง

รูปแบบของรายการที่ต้องการรับฟัง	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 226)	ร้อยละ (N = 110)
บรรยายความรู้ด้านการเกษตร	73	66.4
รายการข่าวการเกษตร	52	47.3
ตอบปัญหาด้านการเกษตร	47	42.7
รายการเพลงสลับสาระด้านการเกษตร	24	21.8
พูดสนทนาด้านการเกษตร 2 คน	12	10.9
สัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร	12	10.9
รายการละครสลับสาระด้านการเกษตร	6	5.5

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.2.5 เนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับฟัง

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 110 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่าประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างต้องการรับฟังมีจำนวน 79 คน ต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรเรื่องตลาดผลผลิตทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรเรื่องการขยายพันธุ์พืชจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 ต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรเรื่องสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร จำนวน 43 คนคิดเป็นร้อยละ 39.1 และต้องการรับฟังเนื้อหาการเกษตรในเรื่องการปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ การเกษตรในต่างประเทศ และวิธีการทำการเกษตรแบบต่างๆ จำนวน 34, 23 และ 23 คนคิดเป็นร้อยละ 30.9, 20.9 และ 20.9 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือจำนวน 10 คำตอบเป็นร้อยละ 9.1 ต้องการเนื้อหาการเกษตรทั้งหมดที่สามารถฟังได้ โดยรวมถึงปุ๋ยชีวภาพด้วย

ตารางที่ 19 เนื้อหาทางการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรต้องการรับฟัง

เนื้อหาทางการเกษตรที่ต้องการฟัง	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 263)	ร้อยละ (N = 110)
ตลาดผลผลิตทางการเกษตร	79	71.8
การขยายพันธุ์พืช	51	46.4
สารเคมีที่ใช้ในการเกษตร	43	39.1
การปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ	34	30.9
วิธีการทำการเกษตรแบบต่าง	23	20.9
การเกษตรในต่างประเทศ	23	20.9
อื่นๆ (ต้องการทุกเรื่อง)	10	9.1

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.2.6 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 110 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่ามีจำนวน 70 คน (ร้อยละ 63.6) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 12.01 - 13.00 จำนวน 57 คน (ร้อยละ 51.8) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 06.01 - 08.00 จำนวน 28 คน (ร้อยละ 25.5) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 08.01 - 12.00 จำนวน 16 คน (ร้อยละ 14.5) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 13.01 - 18.00 จำนวน 11 คน (ร้อยละ 10.0) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือก่อน 06.00 ส่วนที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่เกษตรกรต้องการรับฟังช่วง 20.01 - 22.00, 18.01 - 20.00 และหลัง 22.00 มีจำนวนเกษตรกรที่ระบุต้องการรับฟัง 7 คน (ร้อยละ 6.4), 5 คน (ร้อยละ 5.5) และ 3 คน (ร้อยละ 2.7) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังรายการวิทยุด้านการเกษตรในตอนเที่ยง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรพักรับประทานอาหารกลางวัน และเป็นช่วงที่เกษตรกรยังไม่เครียด และเหนื่อยจากการทำงานมากนัก จึงทำให้ช่วงนี้เป็นช่วงที่ดีที่สุดสำหรับการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกร

ตารางที่ 20 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการฟัง	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 197)	ร้อยละ (N = 110)
ก่อน 06.00	11	10.0
06.01 - 08.00	57	51.8
08.01 - 12.00	28	25.5
12.01 - 13.00	70	63.6
13.01 - 18.00	16	14.5
18.01 - 20.00	5	5.5
20.01 - 22.00	7	6.4
หลัง 22.01	3	2.7

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.3 ความต้องการด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์

ความต้องการของเกษตรกรต่อการได้รับความรู้ทางการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์นั้นได้ศึกษาครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการรับชมรายการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ สถานที่รับชมรายการเกษตร สถานีวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการรับชมรายการ ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม การพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม รูปแบบรายการการเกษตรทางวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการรับชม เนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับชม และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร ซึ่งจะเสนอผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

2.3.1 ความต้องการรับชมรายการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ และสถานที่รับชมรายการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์

จากการศึกษากลุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 149 คนพบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.3 (78 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์มาก ร้อยละ 45 (67 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ปานกลาง ร้อยละ 2.7 (4 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์น้อย และร้อยละ จากผลการศึกษสามารถกล่าวได้ว่าเกษตรกรร้อยละ 100 (149 คน) มีความต้องการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง

สำหรับสถานที่รับชมข่าวสารการเกษตรนั้นปรากฏว่าเกษตรกรจำนวน 149 คน (ร้อยละ 100.0) ต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์จากสถานที่ตามลำดับดังนี้ จำนวน 148 คน (ร้อยละ 99.3) รับชมจากบ้านของตนเอง และจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.7) รับชมจากร้านค้าหรือหน่วยงานของรัฐ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ความต้องการรับชมรายการเกษตรทางวิทยุโทรทัศน์ และสถานที่รับชมรายการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์

ประเด็นหัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความต้องการรับชมรายการเกษตร		
ต้องการมาก	78	52.3
ต้องการปานกลาง	67	45.0
ต้องการน้อย	4	2.7
ไม่ต้องการ	-	-
รวม	149	100
สถานที่รับชมรายการเกษตร		
ชมเองที่บ้าน	148	99.3
ชมที่บ้านเพื่อนหรือญาติ	-	-
ดูจากร้านค้าหรือหน่วยงานของรัฐ	1	0.7
รวม	149	100

2.3.2 สถานีวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการรับชมรายการ

จากการศึกษากลุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 149 คนพบว่า เกษตรกรร้อยละ 35.6 (53 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7 เกษตรกรร้อยละ 24.8 (37 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ITV เกษตรกรร้อยละ 24.2 (36 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 5 เกษตรกรร้อยละ 22.1 (33 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง UBC หรือ ETV ส่วนเกษตรกรร้อยละ 20.1 (30 คน), ร้อยละ 18.8 (28 คน) และร้อยละ 16.8 (25 คน) ต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3, 11 และ 9 ตามลำดับ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความต้องการชมข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ในแต่ละช่องไม่ต่างกันมากนัก เนื่องจากปัจจุบันสถานีวิทยุโทรทัศน์มีช่องหรือรายการให้เกษตรกรสามารถเลือกชมได้มากกว่าอดีต และสาเหตุสำคัญอีกประการคือ ในส่วนของเกษตรกรที่มีรายได้สูงนั้นสามารถเลือกรับชมสถานีหรือรายการจากทั้งเคเบิลทีวี และจากจานรับดาวเทียมได้แล้ว ซึ่งสามารถให้ความรู้ได้ 24 ชั่วโมง และไม่ขาดตอนเนื่องจากไม่มีโฆษณาระหว่างการบรรยายความรู้ และการสาธิตด้านการเกษตร

ตารางที่ 22 สถานีวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการรับชมรายการ

สถานีวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการชม	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 242)	ร้อยละ (N = 149)
สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7	53	35.6
สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ITV	37	24.8
สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 5	36	24.2
อื่นๆ (UBC, ETV)	33	22.1
สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3	30	20.1
สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11	28	18.8
สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 9	25	16.8

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.3.3 ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม และการพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม

จากผลการศึกษาพบว่า มีเกษตรกรจำนวน 69 คน (ร้อยละ 46.3) ต้องการรับชมผู้ดำเนินรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีทั้งชายและหญิงพูดร่วมกัน จำนวน 35 คน (ร้อยละ 23.5) ต้องการรับชมผู้ดำเนินรายการวิทยุโทรทัศน์ที่หญิงพูดคนเดียวตลอดรายการ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 22.8) ต้องการรับชมผู้ดำเนินรายการวิทยุโทรทัศน์อย่างไรก็ได้ และจำนวน 11 คน (ร้อยละ 7.4) ต้องการรับชมผู้ดำเนินรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ชายพูดคนเดียวตลอดรายการ

สำหรับการพูดของผู้ดำเนินรายการการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับชมนั้นพบว่า มีเกษตรกรจำนวน 54 คน (ร้อยละ 36.2) ต้องการรับชมการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดภาษาท้องถิ่นเป็นกันเองกับทุกคน จำนวน 36 คน (ร้อยละ 24.2) ต้องการรับชมการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดเป็นทางการสาระมากๆ และจำนวน 36 คน (ร้อยละ 24.2) ต้องการรับชมการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดอย่างไรก็ได้ และ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 15.4) ต้องการรับชมการพูดของผู้ดำเนินรายการที่พูดแบบมีอารมณ์ขัน

ตารางที่ 23 ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม และการพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม

ประเด็นหัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม		
ชายพูดคนเดียวตลอดรายการ	11	7.4
หญิงพูดคนเดียวตลอดรายการ	35	23.5
ทั้งชายและหญิงพูดร่วมกัน	69	46.3
อย่างไรก็ได้	34	22.8
รวม	149	100
การพูดของผู้ดำเนินรายการที่เกษตรกรต้องการรับชม		
พูดภาษาท้องถิ่นเป็นกันเองกับทุกคน	54	36.2
พูดเป็นทางการสาระมากๆ	36	24.2
พูดแบบมีอารมณ์ขัน	23	15.4
อย่างไรก็ได้	36	24.2
รวม	149	100

2.3.4 รูปแบบรายการการเกษตรทางวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการรับชม

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 149 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่ามีจำนวน 112 คน (ร้อยละ 75.2) ต้องการรับชมข่าวสารรูปการสาธิตด้านการเกษตร จำนวน 108 คน (ร้อยละ 72.5) ต้องการรับชมข่าวสารรูปแบบบรรยายความรู้ด้านการเกษตร จำนวน 75 คน (ร้อยละ 50.3) ต้องการรับชมข่าวสารรูปแบบตอบปัญหาด้านการเกษตร จำนวน 47 คน (ร้อยละ 31.5) ต้องการรับชมข่าวสารรูปแบบรายการข่าวสารการเกษตร จำนวน 26 คน (ร้อยละ 17.4) ต้องการรับชมข่าวสารรูปแบบสัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร และจำนวน 21, 14 และ 12 คน (ร้อยละ 14.1, 9.4 และ 8.1) ต้องการรับชมข่าวสารรูปแบบรายการเพลงสลับสาระด้านการเกษตร รายการละครสลับสาระด้านการเกษตร และสนทนาด้านการเกษตร 1 - 2 คนตามลำดับ ผลการศึกษาอาจกล่าวได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรในรูปแบบการสาธิตด้านการเกษตรและการบรรยายความรู้ด้านการเกษตรนั้น อาจเนื่องมาจากเป็นรูปแบบที่เกษตรกรสามารถชม แยกแยะขั้นตอน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการประกอบอาชีพของเกษตรกรได้ ซึ่งสื่อวิทยุโทรทัศน์นั้นสามารถส่งผลให้เกิดการรับรู้แก่เกษตรกรได้ถึง 88 % ปราณี (2529)

ตารางที่ 24 รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับชม

รูปแบบของรายการที่ต้องการรับชม	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 415)	ร้อยละ (N = 149)
การสาธิตด้านการเกษตร	112	75.2
บรรยายความรู้ด้านการเกษตร	108	72.5
ตอบปัญหาด้านการเกษตร	75	50.3
รายการข่าวสารการเกษตร	47	31.5
สัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร	26	17.4
รายการเพลงแทรกความรู้การเกษตร	21	14.1
รายการละครแทรกความรู้การเกษตร	14	9.4
สนทนาด้านการเกษตร 1 - 2 คน	12	8.1

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.3.5 เนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับชม

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 149 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่าประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างต้องการรับชมมีจำนวน 98 คน ต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรเรื่องตลาดผลผลิตทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรเรื่องสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 ต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรเรื่องการขยายพันธุ์พืช จำนวน 54 คนคิดเป็นร้อยละ 36.2 และต้องการรับชมเนื้อหาการเกษตรในเรื่องการปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ การเกษตรในต่างประเทศ และวิธีการทำการเกษตรแบบต่างๆ จำนวน 47, 44 และ 41 คนคิดเป็นร้อยละ 31.5, 29.5 และ 16.1 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ต้องการเนื้อหาการเกษตรทั้งหมดที่สามารถชมได้

ตารางที่ 25 เนื้อหาทางการเกษตรทางวิทยุโทรทัศน์ที่เกษตรกรต้องการรับชม

เนื้อหาทางการเกษตรที่ต้องการชม	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 368)	ร้อยละ (N = 149)
ตลาดผลผลิตทางการเกษตร	98	65.8
สารเคมีที่ใช้ในการเกษตร	60	40.3
การขยายพันธุ์พืช	54	36.2
การปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ	47	31.5
การเกษตรในต่างประเทศ	44	29.5
วิธีการทำการเกษตรแบบต่างๆ	41	27.5
อื่นๆ (ต้องการทุกเรื่อง)	24	16.1

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.3.6 และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 149 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่ามีจำนวน 123 คน (ร้อยละ 82.6) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 18.01 – 20.00 จำนวน 76 คน (ร้อยละ 51) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 20.01 – 22.00 จำนวน 35 คน (ร้อยละ 23.5) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 13.01 – 18.00 จำนวน 28 คน (ร้อยละ 18.8) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือ 12.01 – 13.00 จำนวน 19 คน (ร้อยละ 12.8) ที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการรับฟังคือหลัง 22.01 ส่วนที่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมที่เกษตรกรต้องการรับฟัง 06.01 – 08.00, 08.01 – 12.00 และ ก่อน 06.00 มีจำนวนเกษตรกรที่ระบุต้องการรับฟัง 8 คน (ร้อยละ 5.6), 6 คน (ร้อยละ 4) และ 4 คน (ร้อยละ 2.7) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ระบุช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับรับชมข่าวสารการเกษตรคือในช่วงค่ำ เนื่องจากเป็นช่วงที่เกษตรกรเสร็จจากการปฏิบัติการภารกิจประจำวัน และเป็นช่วงเวลาพักผ่อน

ตารางที่ 26 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร

ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ต้องการชม	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 299)	ร้อยละ (N = 149)
ก่อน 06.00	4	2.7
06.01 - 08.00	8	5.6
08.01 - 12.00	6	4.0
12.01 - 13.00	28	18.8
13.01 – 18.00	35	23.5
18.01 – 20.00	123	82.6
20.01 – 22.00	76	51.0
หลัง 22.01	19	12.8

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.4 ความต้องการด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ความต้องการของเกษตรกรต่อการได้รับความรู้ทางการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้นได้ศึกษาครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สถานที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อมูลข่าวสารการเกษตร แหล่งของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ รูปแบบของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และเนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะเสนอผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

2.4.1 ความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และสถานที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อมูลข่าวสารการเกษตร

จากการศึกษาในกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 149 คนพบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.9 และ 30.9 (46 และ 46คน) ต้องการค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ปานกลางและน้อย ตามลำดับ ร้อยละ 25.5 (38 คน) ไม่ต้องการค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และร้อยละ 12.8 (19 คน) ต้องการค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาก จากผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าเกษตรกรร้อยละ 74.5 (111 คน) มีความต้องการพึ่งข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง

สำหรับสถานที่ใช้ค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรนั้นปรากฏว่าเกษตรกรจำนวน 111 คน (ร้อยละ 100.0) ต้องการค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์จากสถานที่ตามลำดับดังนี้ จำนวน 80 คน (ร้อยละ 79.3) ใช้จากบ้านของตนเอง จำนวน 20 คน (ร้อยละ 18.0) ใช้จากร้านค้าหรือหน่วยงานของรัฐ และจำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.7) ใช้จากบ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และสถานที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตร

ประเด็นหัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตร		
ต้องการมาก	19	12.8
ต้องการปานกลาง	46	30.9
ต้องการน้อย	46	30.9
ไม่ต้องการ	38	25.5
รวม	149	100
สถานที่ใช้หาข้อมูลข่าวสารการเกษตร (N = 111)		
ใช้เองที่บ้าน	80	79.3
ใช้ที่บ้านเพื่อนหรือญาติ	3	2.7
ใช้จากร้านค้าหรือหน่วยงานของรัฐ	20	18.0
รวม	111	100

2.4.2 แหล่งของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

จากการศึกษากลุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 111 คนพบว่า เกษตรกรร้อยละ 28.8 (28 คน) ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากการ Search ทางเว็บไซต์ทั่วไป เกษตรกรร้อยละ 19.8 (22 คน) ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเว็บไซต์ที่เห็นทางโทรทัศน์ เกษตรกรร้อยละ 17.1 (19 คน) ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากถามร้านค้าที่ไปใช้บริการ เกษตรกรร้อยละ 15.3 (17 คน) ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากการส่งมาให้ทาง E-mail เกษตรกรร้อยละ 13.5 (15 คน) ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ส่วนเกษตรกรร้อยละ 7.2 (8 คน), ร้อยละ 5.4 (6 คน), และร้อยละ 1.8 (2 คน) ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากเว็บไซต์ของบริษัทเอกชน, เว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ และ icq หรือ pirch หรือ chat room ทั่วไป ตามลำดับ

ตารางที่ 28 แหล่งของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

แหล่งของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่ต้องการ	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 121)	ร้อยละ (N = 111)
Search จากเว็บไซต์ทั่วไป	32	28.8
เว็บไซต์ที่เห็นทางโทรทัศน์	22	19.8
ถามร้านค้าที่ไปใช้บริการ	19	17.1
อื่นๆ (ให้ส่งข้อมูลมาทาง E-mail)	17	15.3
เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย	15	13.5
เว็บไซต์ของบริษัทเอกชน	8	7.2
เว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ	6	5.4
icq หรือ pirch หรือ chat room ทั่วไป	2	1.8

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.4.3 รูปแบบของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 111 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่ามีจำนวน 104 คน (ร้อยละ 93.7) ต้องการข้อมูลข่าวสารรูปแบบบรรยายเรื่องราวอย่างละเอียด จำนวน 63 คน (ร้อยละ 56.8) ต้องการข้อมูลข่าวสารรูปแบบตอบปัญหาด้านการเกษตร จำนวน 37 คน (ร้อยละ 33.3) ต้องการข้อมูลข่าวสารรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตร จำนวน 30 คน (ร้อยละ 27) ต้องการข้อมูลข่าวสารรูปแบบเสนอวิชาการใหม่ๆ พร้อมภาพประกอบ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 6.3) ต้องการข้อมูลข่าวสารรูปแบบสัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร และจำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.4) ต้องการข้อมูลข่าวสารรูปแบบชักชวนให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งรูปแบบการบรรยายเรื่องราวข่าวสารการเกษตรอย่างละเอียดโดยอินเตอร์เน็ตนั้นมีข้อได้เปรียบสิ่งอื่นๆ ที่สามารถเก็บบันทึกข้อมูลที่เป็นได้ทั้งภาพ เสียง และวิดีโอ โดยไม่ทำให้ข้อมูลบิดเบือนจากความจริงเหมือนกับการจดจำข่าวสารเองจากสื่ออื่นๆ

ตารางที่ 29 รูปแบบของข้อมูลข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

รูปแบบของข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 247)	ร้อยละ (N = 111)
บรรยายเรื่องราวอย่างละเอียด	104	93.7
ตอบปัญหาด้านการเกษตร	63	56.8
ข่าวสารด้านการเกษตร	37	33.3
เสนอวิชาการใหม่ๆ พร้อมภาพประกอบ	30	27
สัมภาษณ์คนดังด้านการเกษตร	7	6.3
ชักชวนให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	6	5.4

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.4.4 เนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

จากผลการศึกษาเกษตรกรจำนวน 111 คน (ร้อยละ 100.0) พบว่าประเภทเนื้อหาข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างต้องการข้อมูลนั้นมีจำนวน 79 คน ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรเรื่องตลาดผลิตทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 71.2 รองลงมา ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรเรื่องสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรเรื่องการเกษตรในต่างประเทศ จำนวน 41 คนคิดเป็นร้อยละ 36.9 และต้องการรับชมเนื้อหาการเกษตรในเรื่องการขยายพันธุ์พืช, วิธีการเกษตรแบบต่างๆ และการปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ จำนวน 35, 28 และ 24 คนคิดเป็นร้อยละ 31.5, 25.2 และ 21.6 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ต้องการเนื้อหาการเกษตรทั้งหมดที่สามารถค้นหาข้อมูลได้ จะเห็นได้ว่าเนื้อหาข่าวสารการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากทุกสื่อ นั่นคือข่าวสารด้านตลาดผลิตทางการเกษตร อาจเป็นผลมาจากปัจจุบันกลไกตลาดมีอิทธิพลสำหรับเกษตรกรมาก เพราะเกษตรกรต้องอาศัยตลาดในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของตน และสมาคม อีกทั้งตลาดยังมีผลกระทบต่อราคา และคุณภาพของสินค้าการเกษตรของเกษตรกรเองด้วย

ตารางที่ 30 เนื้อหาทางการเกษตรที่เกษตรกรต้องการจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

เนื้อหาทางการเกษตรที่ต้องการ	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 274)	ร้อยละ (N = 111)
ตลาดผลิตทางการเกษตร	79	71.2
สารเคมีที่ใช้ในการเกษตร	54	48.6
การเกษตรในต่างประเทศ	41	36.9
การขยายพันธุ์พืช	35	31.5
วิธีการทำการเกษตรแบบต่างๆ	28	25.2
การปลูกพันธุ์ไม้ต่างๆ	24	21.6
อื่นๆ (ต้องการทุกเรื่อง)	13	11.7

¹ เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.4.5 ระดับความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าระดับความต้องการสื่อต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ พบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรทางวิทยุโทรทัศน์มากที่สุดคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรทางด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.30 และต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.28 ซึ่งอยู่ในระดับต้องการน้อย ส่วนความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรทางหนังสือพิมพ์ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.65 อยู่ในระดับต้องการน้อย เนื่องจากปัจจุบันสถานีวิทยุโทรทัศน์มีช่องหรือรายการให้เกษตรกรสามารถเลือกชมได้มากกว่าอดีต และในส่วนของเกษตรกรที่มีรายได้สูงนั้นสามารถเลือกรับชมสถานีหรือรายการจากทั้งเคเบิลทีวี และจากจานรับดาวเทียมได้ ประกอบกับสื่อวิทยุโทรทัศน์มีจุดเด่นที่ให้คุณค่ากับผู้ชมในการให้ความรู้ทั้งในด้านประสาทสัมผัสทางตา และหู ซึ่งสามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้ดีกว่ารับความรู้ทางตาหรือหูเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้การที่เกษตรกรส่วนใหญ่หันมาค้นหาความรู้หรือข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตมากขึ้นนั้น เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรต้องพัฒนาประสิทธิภาพหรือเทคโนโลยีการผลิตของตนเองเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่ง และตลาดได้ อินเทอร์เน็ตเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถให้ทั้งจุดเด่นของสื่อวิทยุโทรทัศน์ และที่สำคัญเกษตรกรสามารถบันทึกเก็บข้อมูลหรือภาพ สามารถย้อนกลับไปดูเนื้อหาที่ไม่เข้าใจได้ ซึ่งอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถก่อให้เกิดการรับรู้แก่เกษตรกรได้ถึง 94% ปรานี (2529) และความเปลี่ยนแปลงอีกประการหนึ่ง คือการนำเอาสื่อที่มีสมรรถนะใหม่ๆ มาใช้เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารได้มีปฏิสัมพันธ์กลับมายังผู้ส่งสารได้ทันที แม้ว่าสื่อเช่นนี้ยังไม่แพร่หลายมากนัก แต่ก็เป็นการก้าวใหม่ที่จะนำเอาสื่อที่จะเป็นที่แพร่หลายในอนาคตออกมาใช้ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงนี้ได้ทำให้ผู้รับสารกลายเป็นผู้ป้อนสารกลับด้วย ปรานี (2529)

ตารางที่ 31 ระดับความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ประเภท	ระดับความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชนและอินเทอร์เน็ต				ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
	มาก (4 คะแนน)	ปานกลาง (3 คะแนน)	น้อย (2 คะแนน)	ไม่ต้องการ (1 คะแนน)		
สื่อหนังสือพิมพ์	10 (6.7%)	21 (14.1%)	26 (17.4%)	92 (61.7%)	1.65	ระดับน้อย
สื่อวิทยุกระจายเสียง	20 (13.4%)	41 (27.5%)	49 (32.9%)	39 (26.2%)	2.28	ระดับน้อย
สื่อวิทยุโทรทัศน์	78 (52.3%)	67 (45.0%)	4 (2.7%)	-	3.50	ระดับมาก
อินเทอร์เน็ต	19 (12.8%)	46 (30.9%)	46 (30.9%)	38 (25.5%)	2.30	ระดับน้อย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจัยภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมบางประการ ของเกษตรกรกับความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

3.1 ด้านสื่อหนังสือพิมพ์

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีดังนี้

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 38 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 1.414 มีค่า p เท่ากับ 0.702 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคืออายุไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษากับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 5.054 มีค่า p เท่ากับ 0.168 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

**สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
อ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร**

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีดังนี้

1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. ลักษณะการถือครองที่ดิน
3. ขนาดการถือครองที่ดิน
4. รายได้ทั้งหมดของครอบครัว

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 39 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 1.882 มีค่า p เท่ากับ 0.597 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะการถือครองที่ดินกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 29.576 มีค่า $p < 0.001$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีพื้นที่เป็นของตนเองจำนวนน้อยแต่เช่าที่ดินเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก เกษตรกรจึงไม่มีความจำเป็นต้องมาเสียเวลาอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์เพื่อนำความรู้มาพัฒนาสวนของตนเอง เพราะพื้นที่ดินส่วนใหญ่ไม่ใช่ของตนเอง พอที่ดินเสื่อมก็เช่าพื้นที่ใหม่ ดังที่เคยเกิดมาแล้วในสวนส้มบางมด ประกอบกับปัจจุบันมีสื่อหลายชนิดให้เกษตรกรสามารถเลือกรับรู้จากสื่อหลายชนิดนั้นได้ หนังสือพิมพ์จึงถูกให้ความสำคัญลดลง อีกทั้งพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลขึ้นอยู่กับ กลุ่มสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ บุคคลในกลุ่มเดียวกันจะรับรู้ในเนื้อหาข่าวสารใกล้เคียงกัน ขณะเดียวกันก็จะตอบสนองต่อเนื้อหาข่าวสารในลักษณะที่คล้ายๆ กัน บุคคลที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มสังคมแม้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในส่วนบุคคล แต่

เมื่อนำเอาลักษณะบางประการที่เหมือนกัน เช่น ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดการถือครองที่ดิน มาใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่ม เราก็สามารถรวมบุคคลเหล่านั้นเข้าไว้ในกลุ่มเดียวกันได้ ปรากฏ (2529)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดการถือครองที่ดินกับความต้องการอ่านข่าว สารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 18.510 มีค่า $p < 0.001$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือขนาดการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับความ ต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่า เกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาส่วนใหญ่ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนมาก เป็นผล ให้มีการลงทุนในการผลิตสูง อีกทั้งส้มเป็นพืชที่มีโรคและแมลงมาก การควบคุมยาก ดังนั้นการ อ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์นั้น ไม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เกษตรกรจึงไม่ต้องการที่จะอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ เพราะถ้าเกิดความเสียหายกับสวนส้มแล้วจะประสบกับการขาดทุนอย่างมหาศาล ประกอบกับปัจจุบันมีสื่อหลายชนิดให้ เกษตรกรสามารถเลือกรับรู้จากสื่อหลายชนิดนั้น ได้ หนังสือพิมพ์จึงถูกให้ความสำคัญลดลง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความ ต้องการอ่าน ข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 14.651 มีค่า $p < 0.01$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือรายได้ทั้งหมดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับ ความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่า เกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาส่วนใหญ่ที่มีรายได้ค่อนข้างสูง จะไม่ต้องการสื่อหนังสือพิมพ์ และประกอบกับปัจจุบันมีสื่อหลายชนิดให้เกษตรกรสามารถเลือกรับรู้จากสื่อหลายชนิดที่ดี กว่าหนังสือพิมพ์นั้นได้ และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการใช้สื่อนั้นมักจะมีข้อค้น พบว่า เมื่อคนมีรายได้สูงมักจะมีการเลือกใช้สื่อหลายประเภทมากขึ้น ทั้งนี้ก็เป็นเหตุผลธรรมดา เนื่องจากการใช้สื่อในระบบสังคมเราจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายทำให้ผู้ที่มียาได้สูงย่อมมีอำนาจซื้อสูง กว่า และย่อมเลือกสื่อที่ใช้งานได้ดี และสะดวกกว่า

**สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางสังคมบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
อ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร**

ปัจจัยทางสังคมบางประการมีดังนี้

1. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร
2. ตำแหน่งทางสังคม
3. ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตร

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 40 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 3.433 มีค่า p เท่ากับ 0.330 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือการเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่งทางสังคมกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 2.665 มีค่า p เท่ากับ 0.446 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือตำแหน่งทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรกับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.198 มีค่า p เท่ากับ 0.906 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการอ่านข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ของเกษตรกร

3.2 ด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟัง รายการการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีดังนี้

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 41 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุกับความต้องการอ่านรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 5.682 มีค่า p เท่ากับ 0.119 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคืออายุไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษากับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 20.280 มีค่า $p < 0.001$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงนั้นจะมีความต้องการข่าวสารการเกษตรน้อย เพราะเกษตรกรจะเลือกเชื่อถือสื่อที่สามารถจะให้ความรู้มากกว่าประสาทสัมผัสทางหูเพียงอย่างเดียว และความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมสื่อสารของปัจเจกบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะให้ความสนใจเลือกรับรู้ในเนื้อหาใด และตีความเนื้อหาของสารนั้นอย่างไร ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความแตกต่างกันทางด้านบุคลิกภาพ เขาเห็นว่ามนุษย์ย่อมมีความแตกต่างกันอย่างมากทางด้านโครงสร้างทางจิตวิทยา ส่วนบุคคล เนื่องจากว่าถูกเลี้ยงดูหรืออาศัยอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้ทัศนคติที่ยึดมั่นความคิดเห็น ค่านิยม ความเชื่อซึ่งประกอบกันเป็นบุคลิกภาพส่วนตัวแตกต่างกัน อันจะมีผลต่อการรับรู้ การเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป หรือมีการตอบสนองต่อเนื้อหาที่เปิดรับจากสื่อมวลชนต่างกันไป

อีกทั้งพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลขึ้นอยู่กับ กลุ่มสังคม บุคคลในกลุ่มเดียวกันจะรับรู้ในเนื้อหา ข่าวสารใกล้เคียงกัน ขณะเดียวกันก็จะตอบสนองต่อเนื้อหาข่าวสารในลักษณะที่คล้ายๆ กัน ใน สังคมปัจจุบันโดยเฉพาะสังคม อุตสาหกรรม บุคคลที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มสังคมแม้จะมีลักษณะที่ แตกต่างกันไปในส่วนบุคคล แต่เมื่อนำเอาลักษณะบางประการที่เหมือนกัน เช่น เพศ รายได้ การ ศึกษามาใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่ม เราก็สามารถรวมบุคคลเหล่านั้นเข้าไปในกลุ่มเดียวกันได้
ปราณี (2529)

**สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
รับฟังรายการการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร**

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีดังนี้

1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. ลักษณะการถือครองที่ดิน
3. ขนาดการถือครองที่ดิน
4. รายได้ทั้งหมดของครอบครัว

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 42 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 3.255 มีค่า p เท่ากับ 0.354 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะการถือครองที่ดินกับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 6.893 มีค่า p เท่ากับ 0.331 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือลักษณะการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดการถือครองที่ดินกับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 9.104 มีค่า p เท่ากับ 0.168 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือขนาดการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความถี่ในการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 8.649 มีค่า p เท่ากับ 0.194 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือรายได้ทั้งหมดของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

**สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยทางสังคมบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
รับฟังรายการการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร**

ปัจจัยทางสังคมบางประการมีดังนี้

1. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร
2. ตำแหน่งทางสังคม
3. ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตร

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 43 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรกับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 5.117 มีค่า p เท่ากับ 0.163 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือการเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่งทางสังคมกับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 6.348 มีค่า p เท่ากับ 0.096 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือตำแหน่งทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรกับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 1.276 มีค่า p เท่ากับ 0.528 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

3.3 ด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชม

รายการการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร

ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีดังนี้

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 7 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 44 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุกับความต้องการอ่านรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 4.103 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคืออายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อยมีความต้องการข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก อาจเนื่องมาจากปัจจุบันอยู่ในช่วงที่ประเทศมีการพัฒนา หรือมีการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องสื่อทางด้านวิทยุโทรทัศน์กันมาก ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนนี้รับรู้กันได้ในหมู่เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่มีอายุอยู่ในช่วงน้อยกว่า 42 ปี ในบรรดาตัวแปรทั้งหลายด้านภูมิหลังนั้น อายุเป็นตัวแปรที่ค่อนข้างมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้เพราะแบบความคิด และประสบการณ์ของบุคคลนั้น มักจะถูกกำหนดโดยบริบทของสังคมในช่วงเวลานั้นๆ อายุของผู้รับสารจึงสามารถบ่งชี้ได้ว่าเขาเป็นคนรุ่นไหน โดยที่แต่ละช่วงนั้นสภาพแวดล้อมระดับกว้างของสังคมจะแตกต่างกันไป

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษาับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 4.720 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนร่วมพัฒนาส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงพอสมควรคือ มัธยมศึกษาปีที่ 3 กับ ระดับ ปวช. – ปวส.

จึงทำให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถสูงกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำในการค้นหาข้อมูล ข่าวสารจากแหล่งสื่อต่างๆ ประกอบกับปัจจุบันสื่อทางวิทยุโทรทัศน์มีการผลิตออกมาหลากหลาย ทั้งรูปแบบ และชนิดของรายการ อีกทั้งมีสิ่งดึงดูดใจให้ผู้บริโภคหันมาชมรายการทางวิทยุโทรทัศน์ มากขึ้น จึงทำให้เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาน้อยต้องการสื่อที่สามารถให้ความรู้ด้านการเกษตรได้ สะดวกกว่า

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

**สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
รับชมรายการการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร**

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีดังนี้

1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. ลักษณะการถือครองที่ดิน
3. ขนาดการถือครองที่ดิน
4. รายได้ทั้งหมดของครอบครัว

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 8 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 45 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 6.445 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนร่วมพัฒนามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก ในบ้านต้องมีสื่อที่สามารถให้จำนวนสมาชิกทุกคนรับรู้ข่าวสารได้ และมนุษย์ทุกคนก็มีความต้องการเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว สื่อใดที่สามารถหรือมีสิ่งดึงดูดใจได้มากกว่าย่อมจะได้รับความนิยมมากกว่า ดังนั้นสื่อวิทยุโทรทัศน์จึงเป็นที่นิยมมากกว่าสื่ออื่นๆ การศึกษาเรื่องนี้ต้องสังเกตว่ามีใครบ้างอยู่ในครอบครัว ใครเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว สถานภาพสมรสเป็นอย่างไร มีการแบ่งงานกันทำในครอบครัวอย่างไร และจากตัวแปรองค์ประกอบดังกล่าว สามารถโยงเข้าสู่การศึกษาเรื่องการสื่อสารได้ เช่นแบบแผนการรับสารของสมาชิกภายในครอบครัวว่าเป็นอย่างไร โครงสร้างอำนาจในการเปิดรับข่าวสารเป็นอย่างไร (ใครถือ remote control เป็นต้น) อีกทั้งพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคล ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ความสัมพันธ์เฉพาะภายในกลุ่มเช่นนี้ จะมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร ตัวอย่างที่นักสังคมวิทยาได้พบ เช่นความสัมพันธ์แบบเครือญาติของชาวชนบท มีส่วนอย่างสำคัญต่อการรับรู้ทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการเกษตร การตัดสินใจที่จะชอบหรือไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทางการเกษตร อีกทั้งความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแต่ละคนจะผูกพันกับเพื่อนบ้าน อาทิเช่นความคิดเห็นการตีความของเพื่อนบ้านจะมีส่วนอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจของบุคคลด้วยเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะการถือครองที่ดินกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.124 มีค่า p เท่ากับ 0.940 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือลักษณะการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดการถือครองที่ดินกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 7.800 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือขนาดการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาส่วนใหญ่ที่มีขนาดการถือครองที่ดินจำนวนมาก เป็นผลให้มีการลงทุนในการผลิตสูง อีกทั้งส้มเป็นพืชที่มีโรคและแมลงมาก การควบคุมยาก ดังนั้นการดูข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์นั้น สามารถให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เพราะถ้าเกิดความเสียหายกับสวนส้มแล้วจะประสบกับการขาดทุนอย่างมหาศาล ประกอบกับปัจจุบันมีสื่อหลายชนิดให้เกษตรกรสามารถเลือกรับรู้จากสื่อหลายชนิดนั้นได้ วิทยุโทรทัศน์จึงถูกให้ความสำคัญมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 5.362 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือรายได้ทั้งหมดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรที่มีรายได้สูงมักจะมีการเลือกใช้สื่อหลายประเภทมากขึ้น อีกทั้งวิทยุโทรทัศน์ยังมีราคาสูงสำหรับเกษตรกรพอสมควร การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการใช้สื่อนั้นมักจะมีข้อค้นพบว่า เมื่อคนมีรายได้สูงมักจะมีการเลือกใช้สื่อหลายประเภทมากขึ้น ทั้งนี้ก็เป็นเหตุผลธรรมดา เนื่องจากการใช้สื่อในระบบสังคมเราจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายทำให้ผู้ที่มียาได้สูงย่อมมีอำนาจซื้อสูงกว่า

**สมมติฐานที่ 9 ปัจจัยทางสังคมบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับ
ชมรายการการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร**

ปัจจัยทางสังคมบางประการมีดังนี้

1. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร
2. ตำแหน่งทางสังคม
3. ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตร

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 9 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 46 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 1.405 มีค่า p เท่ากับ 0.495 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือการเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่งทางสังคมกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.533 มีค่า p เท่ากับ 0.766 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือตำแหน่งทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรกับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 12.863 มีค่า $p < 0.01$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกรที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาที่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรมาจากสื่อประเภทต่างๆ ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาจะสามารถได้รับความรู้การเกษตรที่หลากหลาย และตรงกับความต้องการมากกว่าเกษตรกรกลุ่มที่ได้รับข่าวสารการเกษตรน้อยจากสื่อเพียง

ไม่กี่ชนิด จึงทำให้เกษตรกรเหล่านี้รู้ว่าสื่อชนิดใดที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรได้ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่แล้วรายการทางสถานีวิทยุโทรทัศน์มีหลากหลาย และเป็นสื่อที่ดึงดูดใจมากกว่าสื่ออื่นๆ นอกจากนี้สื่อมวลชนสามารถช่วยสร้างเสริมรูปแบบของปทัศฐานที่มีอยู่แล้วให้มีความสำคัญมากขึ้น และยังช่วยให้ประชาชนมั่นใจว่า ปทัศฐานเหล่านี้เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันโดยสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมนั้น สื่อมวลชนยังสามารถนำรูปแบบของพฤติกรรมต่างๆ รวมทั้ง ปทัศฐานของสังคมอื่นมาสู่ประชาชนที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ ให้เกิดความคุ้นเคยเพิ่มมากขึ้น คือการช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมใหม่จากต่างสังคมให้กับประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชนมีบทบาทในการชักจูงประชาชนให้เปลี่ยนแปลงปทัศฐานหรือแบบของพฤติกรรม ความคิดความเชื่อที่เคยยึดถือกันอยู่เดิม ให้หันมาปฏิบัติในรูปแบบใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผลของการสื่อสารจึงกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับการรับข่าวสารหรือติดต่อกับสื่อมวลชนปัจเจกบุคคลใดที่ข่าวสารเข้าถึงหรือได้ติดต่อกับสื่อมวลชนย่อมได้รับอิทธิพลจากข่าวสารนั้นเหมือนกันทุกคน ส่วนปัจเจกบุคคลใดที่ข่าวสารเข้าไม่ถึงหรือไม่ได้ติดต่อกับสื่อมวลชนย่อมไม่ได้รับอิทธิพลจากข่าวสารนั้นๆ จากสื่อมวลชน ดังนั้นความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรของเกษตรกรจึงมีความสัมพันธ์กับความต้องการรับชมข่าวสารการเกษตรจากวิทยุโทรทัศน์

3.4 ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

สมมติฐานที่ 10 ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ปัจจัยภูมิหลังบางประการมีดังนี้

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 10 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 47 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุกับความต้องการอ่านข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 28.060 มีค่า $p < 0.001$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคืออายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่มีอายุน้อยนั้นอยู่ในช่วงที่ประเทศมีการพัฒนาหรือมีการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ตกันมาก ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนนี้รับรู้กันได้ในหมู่เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่มีอายุอยู่ในช่วงน้อยกว่า 42 ปี ในบรรดาค้าวแปรทั้งหลายด้านภูมิหลังนั้น อายุเป็นตัวแปรที่ค่อนข้างมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้เพราะแบบความคิด และประสบการณ์ของบุคคลนั้น มักจะถูกกำหนดโดยบริบทของสังคมในช่วงเวลานั้นๆ อายุของผู้รับสารจึงสามารถบ่งชี้ได้ว่าเขาเป็นคนรุ่นไหน โดยที่แต่ละช่วงนั้นสภาพแวดล้อมระดับกว้างของสังคมจะแตกต่างกันไป

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษาับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 28.481 มีค่า $p < 0.001$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงพอสมควรคือ มัธยม

ศึกษาปีที่ 3 กับ ระดับ ปวช. - ปวศ. จึงทำให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถสูงกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำในการค้นหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งสื่อต่างๆ อีกทั้งการค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตรทางอินเทอร์เน็ตนั้นจำเป็นต้องมีพื้นฐานทั้งทางด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษพอสมควร จึงทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรทางสื่อด้านนี้ยากที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำ อีกทั้งความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสารของปัจเจกบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะให้ความสนใจเลือกรับรู้ในเนื้อหาใด และตีความเนื้อหาของสารนั้นอย่างไร ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความแตกต่างกันทางด้านบุคลิกภาพ เขาเน้นว่ามนุษย์ย่อมมีความแตกต่างกันอย่างมากทางด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล เนื่องจากว่าถูกเลี้ยงดูหรืออาศัยอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้ทัศนคติที่ยึดมั่น ความคิดเห็น ค่านิยม ความเชื่อซึ่งประกอบกันเป็นบุคลิกภาพส่วนตัวแตกต่างกัน อันจะมีผลต่อการรับรู้ การเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป หรือมีการตอบสนองต่อเนื้อหาที่เปิดรับจากสื่อมวลชนต่างกันไป ปรานี (2529)

**สมมติฐานที่ 11 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร**

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการมีดังนี้

1. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
2. ลักษณะการถือครองที่ดิน
3. ขนาดการถือครองที่ดิน
4. รายได้ทั้งหมดของครอบครัว

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 11 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 48 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 4.068 มีค่า p เท่ากับ 0.254 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะการถือครองที่ดินกับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 8.737 มีค่า p เท่ากับ 0.189 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือลักษณะการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาดการถือครองที่ดินกับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 8.090 มีค่า p เท่ากับ 0.232 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือขนาดการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวกับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 25.797 มีค่า $p < 0.001$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือรายได้ทั้งหมดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีแนวโน้มว่าการจะค้นหาข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตนั้นต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีราคาสูงพอสมควรคือระหว่าง 29,900 – 100,000 ขึ้นไปต่อเครื่อง และเกษตรกรในสมาคมส่วนร่วมพัฒนาส่วนใหญ่ที่มีรายได้ค่อนข้างสูงพอที่จะสามารถซื้อหามาใช้ได้มากถึง 80 % ของเกษตรกรที่ความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 111 ครอบครัว จึงเป็นการยากสำหรับเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำที่จะสามารถมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ค้นหาข้อมูลข่าวสารการเกษตร และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการใช้สื่อนั้นมักจะมีข้อค้นพบว่า เมื่อคนมีรายได้สูงมักจะมีการเลือกใช้สื่อหลายประเภทมากขึ้น ทั้งนี้ก็เป็นเหตุผลธรรมดา เนื่องจากการใช้สื่อในระบบสังคมเราจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายทำให้ผู้ที่มียาได้สูงย่อมมีอำนาจซื้อสูงกว่า

**สมมติฐานที่ 12 ปัจจัยทางสังคมบางประการมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
ข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร**

ปัจจัยทางสังคมบางประการมีดังนี้

1. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร
2. ตำแหน่งทางสังคม
3. ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตร

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 12 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 49 (ภาคผนวก) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรกับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 9.940 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือการเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากวิทยุระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างนั้นทั้งหมดอยู่ในสมาคมเดียวกัน คือสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนา จึงทำให้เกษตรกรในกลุ่มมีการถ่ายทอดและการรับรู้ข่าวสารด้วยกันเองในปริมาณใกล้เคียงกัน เป็นผลให้เกษตรกรในกลุ่มนี้มีเทคโนโลยีในการผลิตไม่ต่างกันมากนัก อีกทั้งในส่วนของสมาคมก็มีนโยบายในการพัฒนาด้านการผลิต การตลาด และด้านอื่นๆ เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรทางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรในกลุ่มนี้มี ความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรทางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อีกทั้งพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของบุคคล ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ความสัมพันธ์เฉพาะภายในกลุ่มเช่นนี้ จะมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร ตัวอย่างที่นักสังคมวิทยาได้พบ เช่นความสัมพันธ์แบบเครือญาติของชาวชนบท มีส่วนอย่างสำคัญต่อการรับรู้ทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการเกษตร การตัดสินใจที่จะชอบหรือไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทางเกษตร อีกทั้งความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแต่ละคนจะผูกพันกับเพื่อนบ้าน อาทิเช่น ความคิดเห็นการดีความของเพื่อนบ้านจะมีส่วนอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจของบุคคลด้วยเช่นกัน ปรานี (2529)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่งทางสังคมกับความต้องการข้อมูลข่าวสาร การเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 2.622 มีค่า p เท่ากับ 0.454 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือตำแหน่งทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรกับความ ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกรพบว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 14.031 มีค่า $p < 0.05$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความ ต้องการข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะมีแนวโน้มว่าเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนาที่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรมากจากสื่อประเภทต่างๆ ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาจะสามารถได้รับความรู้การเกษตรที่หลากหลาย และตรงกับความต้องการมากกว่าเกษตรกรกลุ่มที่ได้รับข่าวสารการเกษตรน้อยจากสื่อเพียงไม่กี่ชนิด จึงทำให้เกษตรกรเหล่านี้รู้ว่าสื่อชนิดใดที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรได้ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด ซึ่งข้อมูลข่าวสารการเกษตรทาง อินเทอร์เน็ตนั้นมีมากมายหลากหลาย อีกทั้งปัจจุบันเกษตรกรต้องพัฒนาประสิทธิภาพหรือ เทคโนโลยีการผลิตของตนเองเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่ง และตลาดได้ อินเทอร์เน็ตเป็น ทางเลือกหนึ่งที่สามารถให้ทั้งจุดเด่นของสื่อวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดึงดูดใจมากกว่าสื่ออื่นๆ และที่สำคัญเกษตรกรสามารถบันทึกเก็บข้อมูลหรือภาพ สามารถย้อนกลับไปดูเนื้อหาที่ไม่เข้าใจได้ นอกจากนี้สื่อมวลชนสามารถช่วยสร้างเสริมรูปแบบของปทัสฐานที่มีอยู่แล้วให้มีความสำคัญมากขึ้น และยังช่วยให้ประชาชนมั่นใจว่า ปทัสฐานเหล่านี้เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันโดยสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมนั้น สื่อมวลชนยังสามารถนำรูปแบบของพฤติกรรมต่างๆ รวมทั้งปทัสฐานของสังคมอื่นมาสู่ประชาชนที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ ให้เกิดความคุ้นเคยเพิ่มมากขึ้น คือการช่วยปลูกฝัง วัฒนธรรมใหม่จากต่างสังคมให้กับประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชนมีบทบาทในการชักจูงประชาชนให้เปลี่ยนแปลงแบบของพฤติกรรม ความคิด ความเชื่อที่เคยยึดถือกันอยู่เดิม ให้หันมาปฏิบัติใน รูปแบบใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผลของการสื่อสารจึงกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับารับข่าวสารหรือติดต่อกับสื่อมวลชนปัจเจกบุคคลใดที่ข่าวสารเข้าถึงหรือได้ติดต่อกับสื่อมวลชนย่อมได้รับอิทธิพลจากข่าวสารนั้นเหมือนกันทุกคน ส่วนปัจเจกบุคคลใดที่ข่าวสารเข้าไม่ถึงหรือไม่ได้ติดต่อกับสื่อมวลชนย่อมไม่ได้รับอิทธิพลจากข่าวสารนั้นๆ จากสื่อมวลชน ดังนั้นความถี่ในการได้รับข่าวสารการเกษตรของเกษตรกรจึงมีความสัมพันธ์ กับความต้องการรับ ชมข่าวสารการเกษตรจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 32 สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลัง เศรษฐกิจ และสังคมบางประการ กับความต้องการสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร

ตัวแปร	สื่อหนังสือพิมพ์	สื่อวิทยุกระจายเสียง	สื่อวิทยุโทรทัศน์	ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
ปัจจัยภูมิหลัง				
อายุ	$\chi^2 = 1.414$ p = 0.702	$\chi^2 = 5.682$ p = 0.119	$\chi^2 = 4.103$ p = 0.043	$\chi^2 = 28.06$ p = 0.000
ระดับการศึกษา	$\chi^2 = 5.054$ p = 0.168	$\chi^2 = 20.28$ p = 0.000	$\chi^2 = 4.720$ p = 0.030	$\chi^2 = 28.48$ p = 0.000
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ				
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	$\chi^2 = 1.882$ p = 0.597	$\chi^2 = 3.255$ p = 0.354	$\chi^2 = 6.445$ p = 0.011	$\chi^2 = 4.068$ p = 0.254
ลักษณะการถือครองที่ดิน	$\chi^2 = 29.58$ p = 0.000	$\chi^2 = 6.893$ p = 0.331	$\chi^2 = 0.124$ p = 0.940	$\chi^2 = 8.737$ p = 0.189
ขนาดการถือครองที่ดิน	$\chi^2 = 18.51$ p = 0.001	$\chi^2 = 9.104$ p = 0.168	$\chi^2 = 7.80$ p = 0.020	$\chi^2 = 8.090$ p = 0.232
รายได้ทั้งหมดของครอบครัว	$\chi^2 = 14.65$ p = 0.002	$\chi^2 = 8.649$ p = 0.194	$\chi^2 = 5.362$ p = 0.021	$\chi^2 = 25.80$ p = 0.000
ปัจจัยทางสังคม				
การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร	$\chi^2 = 3.433$ p = 0.350	$\chi^2 = 5.117$ p = 0.163	$\chi^2 = 1.405$ p = 0.495	$\chi^2 = 9.946$ p = 0.019
ตำแหน่งทางสังคม	$\chi^2 = 2.665$ p = 0.446	$\chi^2 = 6.348$ p = 0.096	$\chi^2 = 0.553$ p = 0.766	$\chi^2 = 2.622$ p = 0.454
ความถี่ในการได้รับข่าวสาร	$\chi^2 = 0.198$ p = 0.906	$\chi^2 = 1.276$ p = 0.528	$\chi^2 = 12.86$ p = 0.002	$\chi^2 = 14.03$ p = 0.029

**ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อความต้องการสารสนเทศผ่านสื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์
สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเกษตรกร**

สื่อมวลชน ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้นถือเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทในการช่วยส่งเสริมความรู้ที่สำคัญทางการเกษตรที่สำคัญ ดังนั้นก่อนการที่จะวางแผนผลิตสื่อต่างๆ ออกไปเผยแพร่ นั้น เราจะต้องทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการรับสื่อมวลชนด้านต่างๆ ของเกษตรกรเป้าหมาย และพื้นที่ที่จะเข้าไปทำการส่งเสริมว่ามีปัญหาในด้านใดบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลสะท้อนกลับให้กับแหล่งที่ผลิตสื่อมวลชนได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพของสื่อมวลชน ให้บรรลุถึงความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร และสามารถช่วยแก้ไขปัญหาของเกษตรกรเป้าหมายได้ ซึ่งผลการวิจัยสามารถเสนอตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาด้านหนังสือพิมพ์

จากตารางที่ 33 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหา 13 คน (ร้อยละ 6.0) ที่เหลือเกษตรกรมี ปัญหา 201 คำตอบ สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อหนังสือพิมพ์ โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้คือ เกษตรกรที่ไม่มีหนังสือพิมพ์อ่าน จำนวน 85 คำตอบ (ร้อยละ 41.1) การที่มีสื่ออื่นน่าสนใจกว่าจำนวน 38 คำตอบ (ร้อยละ 17.8) เกษตรกรที่สายคาไม่ตี จำนวน 22 คำตอบ (ร้อยละ 10.3) เกษตรกรที่ไม่มีเวลาอ่านจำนวน 18 คำตอบ (ร้อยละ 8.4) เกษตรกรที่อ่านแล้วเข้าใจยาก เนื้อหาไม่น่าสนใจ และเนื้อหาไม่ตรงสภาพพื้นที่จำนวน 13 คำตอบ (ร้อยละ 6.0) และ 13 คำตอบ (ร้อยละ 6.0) ตามลำดับ ส่วนปัญหาอื่นๆ ที่ได้จากการสำรวจนั้นพบว่า เกษตรกรบางส่วนกล่าวว่าเนื้อหาข้อมูลไม่ละเอียด ไม่ถูกต้อง หรือไม่ก็เป็นข้อมูลที่มาจากแหล่งข่าว ของผู้มีอิทธิพลมานำเสนอข่าวที่สามารถจะตัดคู่แข่งทางการค้าให้ลดลงไปได้จำนวน 12 คำตอบ (ร้อยละ 5.6)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากการได้รับข่าวสารการเกษตรทางสื่อหนังสือพิมพ์นั้น อาจมีสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. เนื่องจากสภาพท้องถิ่นในพื้นที่ของเกษตรกรในสมาคมสวนส้มร่วมพัฒนานั้นแต่ละสวนอยู่ไกลจากตัวเมืองหรือชุมชน ซึ่งไม่มีหนังสือพิมพ์ไปส่งถึงบ้านได้ อีกทั้งหนังสือพิมพ์ก็ไม่น่าสนใจขนาดที่ต้องออกไปซื้อหามาอ่าน
2. เนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์นั้นเป็นสื่อที่ต้องใช้เวลาในการอ่านหรือหาข้อมูลข่าวสารนั้นๆ มากพอสมควร ประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่ทุ่มเทให้กับอาชีพ หรือสื่ออื่นๆ มากกว่า จึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะสนใจอ่านหนังสือพิมพ์
3. เกษตรกรให้ข้อมูลว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เน้นให้ข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้ หรือไม่ก็เสนอข่าวที่พอเกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้วไม่สามารถทำได้อย่างที่ออกข่าว และสาเหตุสำคัญอีกประการคือข่าวสารการเกษตรในหนังสือพิมพ์นั้นมีน้อยมาก และข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ตรงกับที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างต้องการ

ตารางที่ 33 ปัญหาด้านสื่อหนังสือพิมพ์

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 214)	ร้อยละ (N = 149)
ไม่มีหนังสือพิมพ์ให้อ่าน	85	41.1
มีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่า	38	17.8
สายตาไม่ดี	22	10.3
ไม่มีเวลาอ่าน	18	8.4
ไม่มีปัญหา	13	6.0
อ่านแล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจ	13	6.0
เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่	13	6.0
อื่นๆ	12	5.6

¹ เกษตรกรแต่ละคนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.2 ปัญหาด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง

จากตารางที่ 34 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหา 30 คน (ร้อยละ 20.1) ที่เหลือเกษตรกรมี ปัญหา 235 คำตอบ สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้คือ เกษตรกรที่ฟังวิทยุกระจายเสียงแล้วฟังแล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจจำนวน 72 คำตอบ (ร้อยละ 48.3) เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่จำนวน 59 คำตอบ (ร้อยละ 39.6) เกษตรกรที่กล่าวว่ามีสื่ออื่นที่น่าสนใจกว่าจำนวน 51 คำตอบ (ร้อยละ 34.2) เกษตรกรที่มีปัญหาอื่นๆ คือเกษตรกรที่ให้ข้อมูลว่าส่วนใหญ่ข้อมูลข่าวสารการเกษตรมีน้อย และส่วนใหญ่เป็นการโฆษณาขายสินค้ามากกว่า รวมทั้งข่าวสารบางส่วนนั้นกว่าจะฟังได้จบก็มีการเว้นถัดไปให้ฟังต่อพ่วงนี้ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่พบปัญหาว่าผู้ดำเนินรายการพูดมากเกินไปมีแต่น้ำจำนวน 25 คำตอบ (ร้อยละ 16.8) และเกษตรกรที่ไม่มีเวลาฟังกับเกษตรกรที่รับสัญญาณได้ไม่ชัดเจนจำนวน 14 คำตอบ (ร้อยละ 9.4) เท่ากัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากการได้รับข่าวสารการเกษตรทางสื่อวิทยุกระจายเสียงนั้น อาจมีสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. เนื่องจากข้อมูลข่าวสารการเกษตรนั้นข้อมูลส่วนใหญ่มีความละเอียด การบอกกล่าวข่าวสารหรือข้อมูลการเกษตรให้ฟังทางวิทยุกระจายเสียงนั้นทำได้ยาก อีกทั้งเกษตรกรไม่สามารถย้อนกลับไปทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจได้ รวมทั้งเกษตรกรก็ไม่มีเวลาหรือยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้ฟังแค่ทางวิทยุกระจายเสียงเท่านั้น
2. เกษตรกรให้ข้อมูลว่าเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรนั้นส่วนใหญ่แล้วไม่ตรงกับที่ตนเองต้องการ หรือควรจะรู้ไว้ อีกทั้งข้อมูลที่มาถึงส่วนใหญ่แล้วซ้ำ ไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเช่นเรื่องของโรค แมลง และภัยธรรมชาติ
3. เนื่องจากการเสนอข่าวสารการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงนั้นจำเป็นต้องมีสปอนเซอร์หรือผู้สนับสนุนรายการ จึงทำให้โฆษณาทางวิทยุกระจายเสียงมีมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อกรนำเสนอข่าวสารการเกษตร อาจทำให้เกิดการขาดตอนของข้อมูลข่าวสารที่เกษตรกรได้รับ เช่นถ้าผู้สนับสนุนรายการบอกว่าให้นำเสนอเรื่องนี้ในวันต่อไปเพื่อให้รายการของตนเองมี rating ดี เป็นต้น

ตารางที่ 34 ปัญหาด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 265)	ร้อยละ (N = 149)
ฟังแล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจ	72	48.3
เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่	59	39.6
มีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่า	51	34.2
ไม่มีปัญหา	30	20.1
อื่นๆ	25	16.8
รับสัญญาณได้ไม่ชัดเจน	14	9.4
ไม่มีเวลาฟัง	14	9.4

¹ เกษตรกรแต่ละคนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.3 ปัญหาด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์

จากตารางที่ 35 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหา 42 คน (ร้อยละ 28.2) ที่เหลือเกษตรกรมี ปัญหา 142 คำตอบ (ร้อยละ 95.3) สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ วิทยุโทรทัศน์ โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้คือ เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่จำนวน 66 คำตอบ (ร้อยละ 44.3) เกษตรกรที่มีปัญหาอื่นๆ คือเวลาในการออกอากาศนั้นไม่ตรงกับเวลาที่ เกษตรกรมีเวลาว่างหรือไม่ก็เวลาในการออกอากาศนั้นน้อยเกินไปจำนวน 36 คำตอบ (ร้อยละ 24.2) เกษตรกรที่ไม่มีเวลาชมจำนวน 22 คำตอบ (ร้อยละ 14.8) เกษตรกรที่รับสัญญาณได้ไม่ชัดเจน จำนวน 17 คำตอบ (ร้อยละ 11.4) และเกษตรกรที่กล่าวว่ามีสื่ออื่นน่าสนใจกว่าจำนวน 1 คำตอบ (ร้อยละ 0.7)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากการได้รับข่าวสารการเกษตรทางสื่อวิทยุโทรทัศน์นั้น อาจมีสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. เนื่องจากปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารการเกษตรมากมายการนำเสนอข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรทั้งหมดนั้นทำได้ยาก อีกทั้งข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอไปยังมีการตัดต่อหรือ เซนเซอร์จากผู้มีอิทธิพลหรือผู้ที่มีผลประโยชน์ต่อเนื้อหาบางส่วนด้วย
2. รายการเกี่ยวกับการเกษตรทางวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันนั้นยังมีน้อย และไม่สอดคล้อง ความต้องการของเกษตรกรส่วนใหญ่ รวมถึงเวลาในการออกอากาศนั้น ในการผลิตและการนำ เสนอรายการเกษตรของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ นั้นยังมีข้อจำกัดมากพอสมควร เกี่ยวกับการขอ ใช้เวลาในการออกอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ต่างๆ เพราะในช่วงเวลาที่เกษตรกรว่างนั้นส่วน ใหญ่จะเป็นช่วงที่สถานีวิทยุโทรทัศน์เสนอรายการข่าว และรายการบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้จะมี การนำเสนอรายการเกษตรของหน่วยงานและองค์กรทางการเกษตรบ้างแต่ก็เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ซึ่ง ยากต่อการจดจำและเข้าใจได้
3. ข่าวสารการเกษตรนั้นก็คือข่าวหรือข้อมูลจากการเล่าเหตุการณ์อันใดอันหนึ่ง โดยที่ใน โลกแห่งความเป็นจริง ทุกนาที ทุกชั่วโมงมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่ที่จะมีบางเหตุ การณ์เท่านั้นที่ถูกเลือกนำมาเสนอ แม้ว่าการคัดเลือกเหตุการณ์ดังกล่าวจะมีเกณฑ์ต่างๆ เป็น กรอบอ้างอิงอยู่ก็ตาม ส่วนในการปฏิบัติจริงตามสถานการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้เลยก็คือ การคัดเลือกอย่างบังเอิญหรือสุ่มเอา ดังนั้นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เหตุการณ์หนึ่งๆ มีโอกาส มาเข้าตานักข่าว และถูกคัดเลือกจนกลายเป็นข่าวขึ้นมานั้นก็คือ ตัวนักข่าวนั่นเอง

ตารางที่ 35 ปัญหาด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 184)	ร้อยละ (N = 149)
เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่	66	44.3
ไม่มีปัญหา	42	28.2
อื่นๆ	36	24.2
ไม่มีเวลาชม	22	14.8
รับสัญญาณได้ไม่ชัดเจน	17	11.4
มีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่า	1	0.7

¹ เกษตรกรแต่ละคนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.4 ปัญหาด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

จากตารางที่ 36 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหา 33 คน (ร้อยละ 22.1) ที่เหลือเกษตรกรมี ปัญหา 139 คำตอบ (ร้อยละ 93.3) สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้คือ เกษตรกรที่ไม่มีเวลาใช้ จำนวน 41 คำตอบ (ร้อยละ 27.5) เกษตรกรที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้จำนวน 32 คำตอบ (ร้อยละ 21.5) เกษตรกรที่มีปัญหาอื่นๆ คือส่วนหนึ่งต้องอาศัยให้ถูกเป็นผู้ค้นหาข้อมูลให้ ค่าอินเทอร์เน็ตแพงเกินไป และข้อมูลบางส่วนจากต่างประเทศต้องจ่ายเงินซื้อจำนวน 21 คำตอบ (ร้อยละ 14.1) เกษตรกรที่มี ปัญหาการต่อสัญญาณเชื่อมอินเทอร์เน็ตจำนวน 19 คำตอบ (ร้อยละ 12.8) เกษตรกรที่ใช้ อินเทอร์เน็ตแล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจจำนวน 15 คำตอบ (ร้อยละ 10.1) เกษตรกรที่บอกว่ามีสื่ออื่น น่าสนใจกว่าจำนวน 7 คำตอบ (ร้อยละ 4.7) และเกษตรกรที่ให้ข้อมูลว่ามีเนื้อหาที่ไม่ตรงกับสภาพ พื้นที่จำนวน 4 คำตอบ (ร้อยละ 2.7)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากการได้รับข่าวสารการเกษตรทางระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์นั้น อาจมีสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาให้กับการประกอบอาชีพมากกว่า จึงไม่ค่อยมี เวลาใช้ อีกทั้งการเปิดคอมพิวเตอร์แต่ละครั้งต้องใช้เวลา และกว่าจะต่อเชื่อมอินเทอร์เน็ตได้อีก ซึ่ง เป็นการเสียเวลาของเกษตรกร
2. เกษตรกรให้ข้อมูลว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันถึงจะมีราคาถูกลงก็ตาม แต่ก็ยัง แพงเกินไปเมื่อเทียบกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ซื้อมากันในต่างประเทศ อีกทั้งเมื่อคอมพิวเตอร์มี ปัญหาเกษตรกรก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงในราคาที่สูงเกินไปอีก ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุน การผลิตโดยใช่เหตุ ทำให้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยยังไม่สามารถเข้าถึงเกษตรกรได้ทั่วถึง นอก จากนี้ราคาอินเทอร์เน็ตก็ยังสูงอยู่สำหรับเกษตรกร

ตารางที่ 36 ปัญหาด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คำตอบ) ¹ (N = 172)	ร้อยละ (N = 149)
ไม่มีเวลาใช้	41	27.5
ไม่มีปัญหา	33	22.1
ไม่มีคอมพิวเตอร์ให้ใช้	32	21.5
อื่นๆ	21	14.1
ต่อสัญญาณ ได้ยาก	19	12.8
ใช้แล้วเข้าใจยาก ไม่น่าสนใจ	15	10.1
มีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่า	7	4.7
เนื้อหาไม่ตรงกับสภาพพื้นที่	4	2.7

¹ เกษตรกรแต่ละคนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.5 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในการรับข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่มีข้อเสนอแนะ 20 คน ที่เหลือเกษตรกรมีข้อเสนอแนะ 258 คำตอบ สามารถแบ่งข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ส่วนของเนื้อหา

เนื้อหาต้องการเกษตรกรควรจะต้องเจาะลึก และมากกว่านี้จำนวน 71 คน (ร้อยละ 47.7) และเนื้อหาที่ต้องสามารถเอาไปปฏิบัติได้จริงจำนวน 41 คน (ร้อยละ 27.5)

ส่วนของเวลาออกอากาศ

เวลาในการออกอากาศต้องตรงกับเวลาที่ว่างจำนวน 27 คน (ร้อยละ 18.1) และเวลาในการออกอากาศต้องเร็วเท่ากับหรือพอๆ สถานการณ์จริงจำนวน 11 คน (ร้อยละ 7.4)

ส่วนของผู้ดำเนินรายการ

ผู้ดำเนินรายการต้องไม่พูดนอกเรื่องมากนักจำนวน 6 คน (ร้อยละ 4) และผู้ดำเนินรายการต้องไม่เกริ่นนำมากเกินไปจำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.7)

ส่วนของคลื่นหรือรายการที่ออกอากาศ

ควรมีช่องเกี่ยวกับการเกษตรโดยเฉพาะจำนวน 51 คน (ร้อยละ 34.2) และควรมีวิถีทัศน์ให้เกษตรกรได้ยืมใช้ฟรีจำนวน 22 คน (ร้อยละ 14.8)

ส่วนจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ควรมีการส่งข้อมูลมาให้ทาง E-mail จำนวน 10 คน (ร้อยละ 6.7) การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตควรถูก และง่ายกว่านี้จำนวน 7 คน (ร้อยละ 4.7) ควรมีวิถีทัศน์การสาธิตด้านการเกษตรให้ดูจำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.7) ควรมีการเชื่อมต่อระหว่างกรมส่งเสริมโดยตรงจำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.7)

ตารางที่ 37 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คำตอบ) ¹	ร้อยละ
	(N = 278)	(N = 149)
ไม่มีข้อเสนอแนะ	20	13.4
ส่วนของเนื้อหา		
เนื้อหาต้องเจาะลึกและมากกว่านี้	71	47.7
เนื้อหาที่ต้องเอาไปทำได้จริง	41	27.5
ส่วนของเวลาออกอากาศ		
ออกอากาศต้องตรงกับเวลาที่ว่าง	27	18.1
ออกอากาศต้องเร็วเท่ากับสถานการณ์จริง	11	7.4
ส่วนของผู้ดำเนินรายการ		
ผู้ดำเนินรายการต้องไม่พูดนอกเรื่องมากนัก	6	4.0
ผู้ดำเนินรายการต้องไม่เกริ่นนำมากเกินไป	4	2.7
ส่วนของคลื่นหรือรายการที่ออกอากาศ		
ควรมีช่องเกี่ยวกับการเกษตร โดยเฉพาะ	51	34.2
ควรมีวิดิทัศน์ให้ชมฟรี	22	14.8
ส่วนของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์		
ควรมีการส่งข้อมูลมาให้ทาง E-mail	10	6.7
การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตควรถูก และง่ายกว่านี้	7	4.7
ควรมีวิดิทัศน์การสาธิตให้ดู	4	2.7
ควรมีการเชื่อมต่อระหว่างกรมส่งเสริมโดยตรง	4	2.7

¹ เกษตรกรแต่ละคนสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ